

Wrocław 02.06.2018.

O. Prof. dr hab. Piotr Liszka CMF (Misjonarze Klaretyni). Ur. 19.01.1951 w Chorzowie. Profesor zwyczajny w Papieskim Wydziale Teologicznym we Wrocławiu. Kierownik katedry eklezjologii i sakramentologii. ORCID 0000-0003-4484-0768. E-mail: liszka.p@wp.pl

Recenzja dorobku naukowego ks. dr hab. prof. Andrzeja Anderwolda, prof. UO, Wydział Teologiczny Uniwersytetu Opolskiego. ORCID 0000-0001-5932-9845.

Wstęp. Przebieg kariery naukowej

Studia teologiczne, które ks. dr hab. prof. Andrzej Anderwald rozpoczął w 1983 r. w Wyższym Seminarium Duchownym Śląska Opolskiego w Nysie, zostały ukończone w 1989 r. na Wydziale Teologii KUL uzyskaniem tytułu zawodowego magistra teologii na podstawie pracy pt. *Problem możliwości wykorzystania poznania z zakresu nauk matematyczno-przyrodniczych w filozoficznej nauce o Bogu*, napisanej na seminarium naukowym z filozofii pod kierunkiem ks. dra Ryszarda Kijowskiego. W 1989 r. przyjął święcenia kapłańskie.

Na Wydziale Teologii KUL, po uzyskaniu licencjatu z teologii fundamentalnej miał przez 4 semestry staż naukowy na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu w Bambergu, zwieńczony napisaniem rozprawy doktorskiej. 24 czerwca 1996 r. uzyskał stopień doktora nauk teologicznych w zakresie teologii fundamentalnej na podstawie rozprawy pt. *Problem udziału nauk przyrodniczych w procesie rozpoznania cudu. Analiza zagadnienia na przykładzie literatury niemieckiej XX w.*, napisanej pod kierunkiem ks. prof. dra hab. Mariana Ruseckiego. Stopień doktora habilitowanego nauk teologicznych w zakresie teologii fundamentalnej otrzymał w dniu 18 grudnia 2007 r. na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Opolskiego na podstawie dorobku naukowego oraz rozprawy habilitacyjnej pt.: *Teologia a nauki przyrodnicze. Rola wiedzy przyrodniczej w dociekaniach teologicznych*.

Od 1 października 1996 r. zatrudniony na stanowisku adiunkta na Wydziale Teologicznym UO. Stanowisko profesora nadzwyczajnego otrzymał 1 października 2011. Od 1 października 2017 jest kierownikiem Katedry Teologii Fundamentalnej i Religiologii na Wydziale Teologicznym UO. Zajęcia dydaktyczne, prowadzi od 1.10.1996r. na Wydziale Teologicznym na kierunkach: teologia, nauki o rodzinie i kultura śródziemnomorska.

Ocena całości działalności naukowej zawiera następujące obszary: 1) Dorobek naukowy; 2) Działalność dydaktyczna; 3) Działalność formacyjna i organizacyjna; 4) Działalność popularyzatorska.

1. Dorobek naukowy

1.1. Rodzaje publikacji

Całkowita liczba publikacji (1997-2018): 152

a) przed habilitacją: 86

- monografie: 2
- publikacje współautorskie: 1
- artykuły w czasopismach: 14
- udział w opracowaniach zbiorowych: 13
- biogramy, hasła encyklopedyczne: 22
- artykuły recenzyjne: 4
- opublikowane recenzje: 27
- opublikowane omówienia: 12
- opublikowane sprawozdania: 5
- popularnonaukowe: 1

b) po habilitacji: 66 (zob. *Ankieta oceny*, I.1-3.).

- monografie: 1
 - publikacje współautorskie: 2
 - artykuły w czasopismach: 14.
 - udział w opracowaniach zbiorowych: 27
 - hasła encyklopedyczne: 1
 - recenzyjne wydawnicze: 6
 - opublikowane recenzje: 10
 - popularnonaukowe: 1
- artykuły przyjęte do druku:
- w czasopismach punktowanych ≥ 10 pkt: 33
 - w opracowaniach zbiorowych: 1

1.2. Monografia :

Najważniejszą dziedziną jego zainteresowań jest traktat *de locis theologicis*, z którym wiąże się jego najważniejsze osiągnięcie naukowe – monografia pt. *Zur Vernunftigkeit des Glaubens*. Dzieło to zasługuje na najwyższe uznanie, zarówno ze względów merytorycznych jak i metodologicznych. Monografia napisana w języku niemieckim lokuje się na linii działalności naukowej poza granicami Polski, rozpoczętej stażem i studiami w Bambergu, kontynuowanej czynnym udziałem w sympozjach naukowych i zwieńczonej samodzielными wykładami.

Monografia dotyczy zagadnienia rozumności wiary chrześcijańskiej realizowanej w kontekście dialogu teologii (fundamentalnej) z naukami przyrodniczymi. Autor rozwinął w niej kwestie poruszane załączkowo już w swojej pracy magisterskiej. Tego rodzaju poczynania świadczą o

umiejętnościach i świadomości tego, co chce czynić w następnych latach. Ukazując rozwój relacji pomiędzy rozumem i wiarą wykazał też siebie jako naukowca ciągle doskonalącego się i rozwijającego swoje horyzonty badawcze. Potwierdzają to słowa zawarte w autoprezentacji kandydata do tytułu profesora: „monografia może stanowić przyczynek do dalszych wspólnych badań, jak to zresztą ma *de facto* miejsce podczas konferencji, sympozjów reprezentujących różne konfesyjnie ośrodki teologiczne (zob. np. konferencje organizowane w Castel Gandolfo czy przez European Society for the Study of Science and Theology (ESSSAT)). Zrealizowane zadanie badawcze może stanowić także przyczynek do dalszych badań o charakterze interdyscyplinarnym”. Zgadzam się z tym całkowicie, jest to ewidentne.

2. Działalność dydaktyczna

Działalność dydaktyczna łączy się z drugim obszarem zainteresowań badawczych ks. Andrzeja Anderwalda. Jest nim traktat *demonstratio Christiana*, a zwłaszcza problematyka cudu. Odzwierciedleniem tego jest rozprawa doktorskiej *Problem udziału nauk przyrodniczych w procesie rozpoznania cudu*, a przede wszystkim wiele publikacji napisanych po uzyskaniu habilitacji. W ramach tego traktatu znajduje się traktat *demonstratio catholica*, który stanowi przedmiot jego wykładów i ćwiczeń z eklezjologii teologiczno-fundamentalnej, jak również konwersatorium na kierunku nauk o rodzinie nt. zadań Kościoła w świecie współczesnym.

Z działalnością dydaktyczną powiązane jest również zainteresowanie się traktatem *demonstratio religiosa*, a mianowicie: prowadzenie zajęć na dwóch pozateologicznych kierunkach: gerontopedagogika na Wydziale Pedagogiczno-Historycznym UO; kultura śródziemnomorska i turystyka na Wydziale Teologicznym UO. W związku z tą działalnością naukowo-dydaktyczną została napisana książka *Hermenutik des Korans vor dem Anspruch der Vernunft* (2018). Na szczególną uwagę zasługuje w nawiązanie nowych kontaktów naukowych z Wydziałem Teologii Protestanckiej i Centrum Gerontologii Uniwersytetu w Zurychu oraz współpraca z prof. Davidem McLoughlin z Uniwersytetu Newmana w Birmingham w ramach odbytych tam staży naukowych (20–25.09.2015 i 1–9.09.2016). Współpraca ta zaowocowała powstaniem trzech publikacji: *Ideas of religious gerontology based on the Letter of his holiness Pope John Paul II to the elderly* (2013); *Die Sorge der Kirche um die Würde der älteren Menschen* (2016); *Ku teologii starości* (2016). Tego rodzaju zagraniczna współpraca naukowa wykracza zdecydowanie poza wymagane minimum. Którym jest określona ilość prowadzonych przez siebie wykładów na jakiejś uczelni zagranicznej.

3. Działalność formacyjna i organizacyjna;

3.1. Formacja przyszłych kadr naukowych

Działalność to jest w przypadku ks. dr hab. prof. Andrzeja Anderwałda jest dość wszechstronna. Jest on: promotorem 23 prac magisterskich: 7 przed habilitacją i 16 po habilitacji oraz 6 licencjackich na kierunku nauki o rodzinie. Aktualnie prowadzi 8 prac magisterskich (w tym 2 w trakcie finalizacji). Jest promotorem jednej rozprawy doktorskiej i w dwóch wszczętych przewodach. Ponadto był recenzentem w 3 postępowaniach habilitacyjnych i 6 przewodach doktorskich.

3.2. Działalność organizacyjna obejmuje funkcje pełnione na uczelni i poza uczelnią:

1. Funkcje na uczelni:

2006-2008 – koordynator ds. współpracy między Wydziałem Teologicznym a Biurem Promocji i Informacji UO

2008 – przewodniczący Wydziałowej Komisji Wyborczej WT UO

2008-2012 – prodziekan ds. nauki i współpracy z zagranicą WT UO

2008-2012 – członek Senackiej Komisji ds. Badań Naukowych i Współpracy z Zagranicą

2008-2012 – członek Senackiej Komisji ds. Jakości Kształcenia (*Nagrody Quality*)

2008-2012 – członek zespołu do prac koncepcyjnych na rzecz promowania społeczeństwa informacyjnego oraz utworzenia nowoczesnej platformy e-learningowej

2007-2012 – członek Rady Programowej dla kierunku teologia

2012-2016 – przewodniczący Rady Programowej dla kierunku teologia

1996-2001 – tutor studentów stacjonarnych na kierunku teologia

2002-2012 – tutor dwóch roczników studentów na kierunku nauk o rodzinie

2. Funkcje poza uczelnią

2011-2015 – sekretarz Komitetu Nauk Teologicznych PAN

2011-2018 – członek Komitetu Nauk Teologicznych PAN

2012-2015 – wicerektor Wyższego Międzydiecezjalnego Seminarium Duchownego w Opolu

2016–nadal rektor Wyższego Międzydiecezjalnego Seminarium Duchownego w Opolu

4. Działalność popularyzatorska

Tego rodzaju działalność to duża liczba wykładów popularyzatorskich w różnych środowiskach

Podsumowanie

Podstawą do ubiegania się o tytuł profesora jest całokształt osiągnięć naukowych, dydaktycznych i organizatorskich. Uważam, że ubiegający się o tytuł profesora ks. dr hab. prof. Andrzej Anderwald. Spełnia on wszelkie wymagania w wysokim stopniu. Już w momencie podjęcia pracy na uczelni był do tego wyśmienicie przygotowany. Od tego czasu do dziś ciągle się doskonali: przygotowując wykłady i ćwiczenia oraz prelekcje popularyzatorskie, organizując wydarzenia naukowe i biorąc udział w pracach badawczych zespołowych, a w najwyższym stopniu – uczestnicząc w licznych stażach zagranicznych i sympozjach.

Owoce osobistej pracy badawczej oraz udziału w zespołowych badaniach i dyskusjach naukowych są liczne autorskie publikacje naukowe w czasopiśmie krajowych i międzynarodowych. Do tego dochodzi też członkostwo w redakcjach naukowych: w komitetach redakcyjnych i radach naukowych czasopism.

Przykładem umiejętności organizatorskich jest międzynarodowa konferencja 8-9.05.2013 pt.: *Wiera w poszukiwaniu zrozumienia. Hermeneutyki teologiczne*. Przykładem pracy badawczej zespołowej jest udział w grantie: „Tożsamość teologii jako nauki. Kontekst polski na tle przemian europejskich” (NN 101 105 837). Realizacja: 2009-2010. Przykładem współpracy z zagranicą jest czynny udział w seminarium doktorancko-habilitacyjnym prowadzonym przez prof. Wolfganga Klausnitzera (29-30.10.2015 na Wydziale Katolickiej Teologii Uniwersytetu w Würzburgu). Przykładem uczestniczenia w realizacji projektu międzynarodowego jest projekt pt. Sprach-Sozialpastoral Sommerschule/Letnia Szkoła Językowo-Pastoralna/. Projekt jest realizowany we współpracy z Fundacją Haus der Action 365, Frankfurt. Na uwagę zasługuje też wieloletnia współpraca z Diecezjalnym Uniwersytetem Ludności Wiejskiej w Opolu-Gosławicach i współpraca z Centrum Edukacji Przyrodniczo-Leśnej Rogowie. Przykładem działalności redakcyjnej jest współredakcja *Informatora na rok akademicki 2008/2009* oraz przygotowanie materiałów do e-learningu, na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Opolskiego. Materiały te (prezentacje multimedialne Power Point) dotyczą wszystkich prowadzonych zajęć.

Kandydat do tytułu profesora potrafi wglębiać się w zagadnienia typowe dla teologii fundamentalnej, uwzględniając przy tym wszelkie możliwe konteksty. Łączenie dyscyplin naukowych idzie u niego w parze z łączeniem działalności naukowej z pozanaukową, poprzez organizowanie konferencji naukowych, organizowanie życia uczelni i kształtowanie środowiska społecznego. Biorąc pod uwagę osiągnięcia w każdej z dziedzin wymienionych w recenzji oraz złożoną z nich całość, stwierdzam, że ks. dr hab. prof. Andrzej Anderwald, prof. UO, Wydział Teologiczny Uniwersytetu Opolskiego spełnia wszystkie wymagania określone odpowiednią ustawą dotyczącą nadania tytułu profesora, a tym samym opowiadam się za kontynuowaniem postępowania zmierzającego do tego celu.

o. prof. dr hab. Piotr Liszka cmf